

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredn. šivo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050, interurban 2050
Rekopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 D n, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Miklošičeva c. 5 (paviljon)
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon št. 3030

Dvanajst oblasti

Zedinjena Slovenija -- Nova upravna razdelitev države

Belgrad, 13. jan. (Tel. Slov. listu.) Kar se tiče upravne razdelitve naše države na oblasti, obstoja, kot smo zvedeli, še vedno več načrtov. Vaš dopisnik je zvedel iz vladnih avtentičnih krogov, da se ne bodo veliki župani zamenjali sedaj, ampak da se bo čakalo na novo razdelitev države na nove oblasti, če in kadar do nje pride.

Danes se je zelo uporno širila verzija, da bi se imela razdeliti država na te-le oblasti:

1. BELGRAJSKA OBLAST. Sedež v Belgradu. Vanjo bi spadalo: Belgrad, Smederevo, Banat, Bačka, Zemun in Stara Pazova.

2. SREMSKA OBLAST. Sedež v Sremski Mitrovici. Vanjo bi spadala okrožja: Valje-

vo, Srem brez Zemuna in Pazove, večji del Podrinja.

3. SARAJEVSKA OBLAST. Sedež Sarajeva. Obsegala bi: Užice, Sandžak, del Podrinja in sarajevsko oblast v današnjem obsegu.

4. DUBROVNIŠKA OBLAST. Sedež Dubrovnika. Obsegala bi: Zetsko, mostarsko, metohijsko in dubrovniško oblast ter večji del severne Dalmacije.

5. ZAGREBSKA OBLAST. Sedež Zagreb. Obsegala bi: del Dalmacije in današnjo zagrebsko oblast in del primorsko-krajiške oblasti.

6. SLOVENSKA OBLAST. Sedež v Ljubljani. Obsegala bi Ljubljansko in mariborsko oblast, del primorsko-krajiške oblasti in del bivše varaždinske županije.

7. MORAVSKA OBLAST. Sedež v Požarevcu. Vanjo bi spadali: del dosedanje požarevske in moravske oblasti.

8. NIŠKA OBLAST. Sedež v Nišu. Vanjo bi spadala: timoška, del kruševske in vranjske oblasti.

9. ŠUMADIJSKA OBLAST. Sedež v Kragujevcu. K njej bi se priklopili: nekateri okrajni kruševske, moravske in rudniške oblasti.

10. SKOPLJANSKA OBLAST. Sedež v Skoplju. K njej bi se pridružile: del vranjske, skopljske, topliške in bregalniške oblasti.

11. KOŠOVSKA OBLAST. Sedež v Prištini. K njej bi priklopili: del raške oblasti in kosovsko v današnjem obsegu.

12. BITOLJSKA OBLAST. Sedež v Bitolju. Obdržala bi današnji obseg.

Koncentracija.

V »Morgenblattu« poroča na uvodnem mestu E. Demetrovič o razgovoru, ki ga je imel z nekim finančnikom, ki kontrolira po nalogu velike bančne skupine denarne zavode srednje in vzhodne Evrope. V glavnem je dejal ta bankir to-le:

Ne morem razumeti stremeljenj, ki gredo za tem, da bi Jugoslavija tvorila samo na zunaj eno celoto. Kot Svecar sicer dobro razumem, če hoče vsaka pokrajina varovati svoje tradicije in posebnosti. Toda zakaj mislijo v Jugoslaviji vsi, da je vsa rešitev le od decentralizacije? Vem, da so gotove besede osvojevalne. Toda v Jugoslaviji ne gre za centralizem in decentralizacijo v politično-administrativnem smislu. Sedaj, ko je jasno, da je upravi centralizem nemogoč, gre le za koncentracijo vseh ustvarjajočih sil. Koncentracija je prava beseda za pojem, ki ga treba še izdelati.

Zagotavljam Vam, da nima nihče na svetu interesa za malo Srbijo, malo Hrvatsko ali malo Slovenijo. Svetovni kapitalizem — in to je merodajen — ima pa poseben interes za veliko Jugoslavijo.

Kako bo notranja uprava urejena, ali bo razdeljena med Belgrad, Zagreb in Ljubljano, je za veliki svet čisto vseeno. Ne govorim v svojem imenu, temveč kot zastopnik velikega kapitalističnega sveta.

Za Balkan, za današnje razmere v južnovzhodni Evropi, je močna, koncentrično vodena in konsolidirana Jugoslavija potrebna.

K tem izvajanjem pripominja E. Demetrovič, da naj finančni minister pred svojim odhodom v tujino zaradi posojila ne pozabi ustanoviti gospodarski svet. Tujina potrebuje forum, ki objektivno in mirno presoja gospodarska vprašanja.

Gospodarski svet pa naj ne bo parlament preprirov, temveč koncentracija vseh gospodarskih krogov Jugoslavije. Gospodarski svet naj dvigne naše gospodarstvo k novemu ustvarjanju in upamo, da bo ta naša želja kmalu izpolnjena.

Mesta so le za dobre uradnike

Belgrad, 13. jan. (Tel. Slov. listu.) Predsednik vlade in notranji minister general Pera Živković je poslal vsem vel. županom sledečo okrožnico:

»Politično-strankarski vplivi so spravili v službo nekatere uradnike, ki so brez potrebne izobrazbe in moralne kvalifikacije. Take uradnike je treba takoj nadomestiti z boljšimi in vestnejšimi uradniki, ki bodo svoje posle hitro odpravljali, kakor to odgovarja interesom službe in ljudstva. Za delo Vaših uradnikov v Vaši oblasti delam odgovorne Vas. Blagovolite mi sporočiti v petnajstih dneh svoje mnenje za vsakega posameznega uradnika, ki ga je treba opustiti iz službe, bodisi radi slabe kvalifikacije, bodisi radi nedelavnosti ali kakšnih drugih razlogov.«

Štipendije za revne dijake

Belgrad, 13. jan. (Tel. Slov. listu.) Kakor se je zvedelo, se je določil za vseučiliške dijake poseben fond v obliki štipendij, s katerimi naj bi siromašnejši dokončali svoje študije in bi država dobila tako več kvalificiranih uradnikov. Ti študenti bi se morali obvezati, da bo končanih študijah vstopijo v državno službo.

Min. Radivojević za rudarje

Belgrad, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Osrednje tajništvo Delavskih zbornic je poslalo gozdarsko-rudarskemu ministru posebno spomenico, v kateri ga prosi, naj posveti vso pozornost socialnemu položaju rudarjev. Minister Lazar Radivojević je tajništvu takoj odgovoril, da se bo z vsemi silami zavzel za to, da se to vprašanje za rudarje ugodno reši.

Kakor se je zvedelo, bo sedanji prometni minister dr. Korošec nadaljeval z delom dosedanjih komisij glede tarifne politike.

Program vlade

Izjave ministrskega predsednika Živkovića tujim časnikarjem -- Politika vlade je izrazita politika miru.

Belgrad, 13. jan. (Tel. Sl. listu.) V prestolico je prišlo mnogo tujih časnikarjev, ki so želeli dobiti intervju od predsednika vlade Pera Živkovića. Za danes dopoldne jim je določil sestanek ob 11. Pred sestankom jim je dal skupen odgovor, v katerem pravi:

»Dolžnost kraljeve vlade so jasno določene v kraljevem nagovoru na ministre: Glavni cilj vlade je, da spravi državo v popoln red in uvede v državno upravo popolno disciplino in da čimprej izenači zakonodajstvo v celi državi in tako zagotovi pogoje za popolno pravno sigurnost in napredek.

V posebnem programu o delu, ki ga bo vlada predložila kralju v odobritev, se bodo obravnavala načela za popolen razvoj vseh duhovnih, kulturnih in gospodarskih sil našega naroda. V tem pogledu je ena izmed glavnih nalog ta, da se čim bolj varčuje in čim bolj racionalno upravlja z državnimi financami in sploh posveti vso skrb sredstvom, ki so neobhodno potrebna v gospodarskem in socialnem pogledu.

Tudi iz kraljevega proglasa je jasno razvidno, da je naša naloga omejena v času. Ker bo treba program hitro izvršiti, bo vlada

pričela proučevati vprašanje, kako pristopiti k ozdravljenju demokratske in duhovne ureditve ustavnega življenja. Zato moramo odločno zanikati vsa podtikanja o kakršnemkoli prikrivanju ciljev v politiki naše vlade. Posebno je treba naglasiti, da bo vlada nadaljevala v dosedanjih politikah z vsemi silami, da iskreno obdrži kar najboljše odnose z vsemi, posebno s sosednimi državami, ker smatra kot temelj svoje politike obstoječe mednarodne obveznosti in pogodbe. V zunanji politiki bo vodila kontinuiteto, to je izrazito politiko miru.«

Izjava finančnega ministra

Reorganizacija finančne uprave - Novi proračun - Konec letečih dolgov - Zunanje posojilo.

Včerajšnja »Neue Freie Presse« objavlja intervju svojega dopisnika z novim finančnim ministrom dr. Švrljugo.

O odnosih med Hrvati in Srbi, je dejal dr. Švrljuga, da je sicer dober Hrvat, da se pa ne bavi s političnimi vprašanji. V manifestu kralja je namera vlade, da bo hrvatsko-srbski problem popolnoma pravično rešen, jasno izražena.

O reorganizaciji finančne uprave je dejal minister tole: V gospodarskih vprašanjih moram varovati fiskalne interese države, a tudi obenem omogočiti, da se gospodarstvo dvigne in da se s tem povečajo dohodki za investicije in melioracije. Pred nami je neizmerno delovno polje. Omenjam samo reorganizacijo vse finančne zakonodaje in izenačenje vseh finančnih zakonov za vso kraljevino. V tej smeri se že dela. Treba pa je tudi ustvariti splošno in pravično davčno podlago in na podlagi dejanskih potreb in statističnih podatkov davke znižati, in če treba, tudi priviti davčni vijak (kjer so plačevali premalo, op. uredn.)

Na polju upravne reforme je naša najnужnejša naloga, upravo poenostaviti. Ta mora hitro in eksaktno delovati. Trpimo od nadležnosti uradnikov in vpokojencev. Vlada si je nadelala nalogo, da v tem oziru stanje izboljša. Nekvalificirani uradniki bodo odpuščeni in nadomeščeni z mlajšimi, deloma že vpokojenimi silami. Vpokojitve iz političnih vzrokov so veljale državo več sto milijonov dinarjev.

Pri izdelavi proračuna bomo strogo pazili na to, da bo izdelan na realni podlagi in da bodo reducirani neproduktivni izdatki na minimum. Nohenih investicij na račun proračuna ne bomo delali, temveč bodo vse investicije k-i- dolgoročni posojili. Proračun mora biti slika dejanskih izdatkov in dejanskih potreb države. Tekoči dolgov, ki so škodovali kreditu jugoslovanske države v tujini,

so sedaj premagana stvar. Tako imenovano švedsko posojilo v znesku 22.500.000 dolarjev bo uporabljeno za plačilo vseh visečih dolgov, ki te vsote ne dosežejo. S tekočimi dolgi vlada ne bo več pomagala, temveč bo, tekom enega leta vsi ti dolgi likvidirani.

Vladni projekti glede posojila.

Kar se tiče posojila, je finančni minister opozoril na to, da je bilo novo stanje v Jugoslaviji sprejeto v političnih in gospodarskih krogih, zlasti pa v velikih finančnih krogih Amerike, Anglije in Francije, zelo dobro. To potrjujejo tako oficialna ko privlačna sporočila. Zlasti se je to pokazalo v stabilnosti dinarja. Sedanja vlada bo na vsak način nastopala skupno z Narodno banko in ne bo dopustila, da bi v tem oziru nastale kakšne negotovosti. Dinar bo na vsak način ostal na svoji višini.

Pogajanja o najetju stabilizacijskega in investicijskega posojila so bila vpeljana že od

Vsi narodi Jugoslavije za svojega kralja

Pariz, 13. jan. (Tel. Sl. listu.) »Petit Parisien« objavlja danes članek Jaques Seydoux o ukinjenju ustave v Jugoslaviji, kar imenuje energično in pogumno dejanje kralja. Da se razume sedanji položaj, pravi Seydoux, je treba vpoštovati konvencijo (Krfska deklaracija), ki sta jo meseca julija 1917 sklenila ministrski predsednik Pašić in dr. Trumbić in ki predstavlja ustanovitveni akt jugoslovanske države. V tej konvenciji je izraženo, da se ima vsakemu vseh treh narodov, t. j. Srbom, Hrvatom in Slovincem, ohraniti njihova posebnost. Hrvati in Slovinci so hoteli pripadati jugoslovanski državi, niso pa hoteli, da bi jih Srbija anektirala. Po miru je bila 1921 uvedena v Jugoslaviji central-

istična ustava, proti kateri so Slovenci in Hrvati vedno protestirali. Kakor je rekla Katarina Medici Henrik III.: »Dobro odrezano, moj sin, toda sedaj se mora kositi!«, se sedaj to lahko reče tudi kralju Aleksandru. Ko se bo našla prava rešitev, kralj Aleksander brez dvoma ne bo hotel dalje izvrševati absolutno oblast. Seveda je še kraljeva tajnost, kakšno rešitev bo predlagal svojemu narodu. Ta rešitev pa je mogoča, ker so vsi narodi Jugoslavije enako za svojega kralja.

Belgrad, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Večina ministrstev je že izdala navodila, da se v gotovem roku zberejo in predložijo podatki, da se jim lahko nato nakaže polovica uradniške razlike.

Dr. Maček popravlja

Zagreb, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Danes predpoldne je veliki župan Boža Maksimović pozval k sebi predsednika HSS in KDK dr. Mačka na zaslišanje radi intervjuja, ki ga je priobčil »Pesti Hirlap«, ki je prepovedan v naši državi. Dr. Maček je izjavil, da je njegov intervju napačno reproduciran in je dal svoj intervju na zapisnik.

Konferenca preds. Živkovića

Belgrad, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Danes je bil v predsedništvu vlade predsednik vlade general Pera Živković. Imel je dolgo konferenco z ministri Nikolo Uzunovićem, Božidarom Maksimovićem in dr. Milanom Srakićem. Dalje je bil pri njem belgrajski župan dr. Kosta Kumandli. Razgovarjala sta se o novem komisariju belgrajske občine.

Županska mesia dobe prisilši JMO

Sarajevo, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Danes je prišel v Sarajevo dr. Uroš Krulj, minister za narodno zdravje. Obiskal je velikega župana. Kakor je Vaš dopisnik zvedel, bo imenovan za občinskega komisarja bivši narodni poslanec in podpredsednik narodne skupščine dr. Mehmed Hrasnica.

Mostar, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Vaš dopisnik je zvedel, da bo imenovan za mostarskega občinskega komisarja bivši narodni poslanec Salih Baljić.

Dnevnic poslanece

Nekateri poslanci so prejeli dnevnic za mesec januar. Sedaj zahtevajo poslanci, ki še niso nič prejeli, da se tudi njim izplačajo dnevnic za januar, oziroma vsaj za onih šest dni, ko je skupščina še obstajala. Najbrže bo tudi stališče tudi obveljalo in bodo morali vsi poslanci, ki so prejeli dnevnic za več ko šest dni, ta denar vrniti.

Vsed razpusta skupščine bo prihranjenih več deset milijonov, ki se bodo uporabili za investicije in pasivnih krajih.

Vojvoda Stepanović obolei

Belgrad, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Vojvoda Stepanović je v Čačku obolei. Nj. V. kralj se po dvornem maršalatu stalno pusti obveščati o njegovi bolezn. Nj. V. kralj je odobril, da se dajo Stepanoviću potrebni zdravniki na razpolago. Poslednja zdravniška poročila pravijo, da trenutno niso potrebni posebni zdravniški specialisti.

Dr. Marinković odhaja v Davos

Belgrad, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Zunanji minister dr. Voja Marinković je bil danes v dvoru in pri predsedniku vlade Živkoviću v poslovilni avdienci. Jutri bo odpotoval preko Avstrije v Švico v Davos, kjer bo ostal najbrže do marca.

Gospodarska Mala antanta

Bukarešta, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Na uradnem mestu dnevna Vaš dopisnik, da se je na konferenci, ki se je pred par dnevi vršila v Belgradu med Rumunijo in Jugoslavijo, z jugoslovanske strani stavljal predlog, da se ustanovi gospodarska Mala antanta. Kakor znano, je bil na zadnjem zasedanju Male antante v Bukarešti sprejet tak sklep, sedaj pa bo jugoslovanska vlada ta sklep oživila. Rumunski oficijelni krogi z veseljem pozdravljajo ta predlog ter se nadejajo, da bo gospodarska Mala antanta v kratkem ustanovljena.

Obisk angl. lin. strokovnjakov

Finančni dopisnik »Daily Express« sporoča iz čisto zanesljivega vira, da so zastopniki angleških trgovskih in industrijskih krogov že odpotovali v Jugoslavijo, da prouče finančno in splošno gospodarsko stanje v Jugoslaviji. V drugi notici javlja isti list, da se je finančnim strokovnjakom prišlo tudi zastopnik angleške vlade, da preučijo položaj, ki je nastal po novi vladi.

Novo stanje vzmernja fašiste

Italijanski tisk kaže pri presoji nove jugoslovanske vlade nenavadno nervoznost. V začetku so se vsi fašistovski listi pisali skoraj simpatično in poučarjali na široko, kako novo stanje v Jugoslaviji dokazuje, da se je parlamentarni sistem povsod preživel in da je bila zato tudi Jugoslavija prisiljena, da parlamentarni sistem opusti. Na mah pa so začeli fašistovski listi kot na povelje pisati čisto drugače. Sedaj so fašistovski listi polni skrbí, če bo mogel novi režim premagati nočanje težave. Zlasti pa skrbí fašiste tudi usoda narodnih manjšin, posebno nemške in madjarske. (Za usodo manjšin skrbí torej oni fašisti, ki doma, kjer imajo moč, z najbolj krutimi nasilji teptajo prav vse pravice manjšin. Op. uredn.) Seveda pa razkrivajo fašistovski listi tudi veliko skrb za Hrvate. Poudarjajo celo svojo krščansko ljubezen do Hrvatov in govore Francozom, da si naj vzamejo to ljubezen za zgled. Zanimljivo je tudi to, da so prišli v zadnjem času Italijanski listi napadati Francijo, češ, da je ona povzročila novo stanje v Jugoslaviji. Samoposobi se tudi razume, da je fašistovski tisk poln alarmantnih vesti o Jugoslaviji in da je velik del vseh neugodnih vesti v tujih listih o Jugoslaviji italijanskega izvora.

Dovršeno je!

Vsi jugoslovanski listi v Italiji ustavljeni - Cesar ni naredila Avstrija svojim italijanskim državljanom, to je Italija prizadela svojim slovanskim podanikom - Dokaz »prijateljskega razpoloženja« fašistovske vlade napram nam.

Rim, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Obenem ko italijanska vlada po svojem poslaniku v Belgradu apelira na našo vlado, da naj bi se odnosi med Jugoslavijo in Italijo regulirali na trajni bazi, tira svojo nasilno politiko napram Jugoslovanom do viška. Za »prijateljske« čustva sedanega italijanskega režima do naše države priča pa tudi skrajno sovražna pisava italijanskega tiska ob priliki izmenjave rečima v Belgradu, kojega vzroke in značenje slika fašistovski tisk v najtemnejših barvah z očividnim namenom, da našo državo in njeno vlado v obeh inozemstva diskreditira. Od kod ta strupeno sovražna kampanja izvira, se razvidi z vso jasnostjo iz članka, ki ga je napisal v »Popolo d'Italia« sam brat šefa vlade, Arnaldo Mussolini. Novi jugoslovanski vladi se zlobno podtikajo »imperialistični cilje, ki da Italijo sili, da je na straži. Obenem se očita v »Popolo d'Italia« Jugoslaviji, da je napoli ekspanziji Italije! (Odkritosrčno priznanje, kdo da ima imperialistične cilje. Op. uredn.) List predsednikovega brata napada Francijo, kakor da je ona v zvezi z izpremembo vlade v Jugoslaviji, ki da je naperjena proti Italiji. To vse je italijanska vlada med drugim rabila zato, da izvede nov udarec proti slovanski manjšini, ki je najhujši med vsemi dozdaj prizadetimi.

Ker fašistovska vlada kljub svoji iznajdljivosti in neskrupuloznosti ni našla nobenega količaka pravno izgledajočega vzroka, da prepove še preostali slovenski in hrvaški tisk, je segla po infernalnem triku. Novi zakon o ureditvi časnikaškega policia zahteva, da morajo biti odgovorni uredniki vseh listov in revij vpisani v poseben register pri fašistovskem časnikarskem sindikatu. Preden pa sindikat časnikarja vpiše v seznam, mora imeti izrečno dovoljenje prefekta kraja. Slovenski časnikarji so prošnje za vregistracijo pravčasno vložili, prefekti so pa po svoji dvojni in varajoči navadi rešitev zavlačevali, češ, da gre le za izpolnitev formalnosti, da bi udarec zadeli prizadeti čimbolj nepripravljene. Medtem pa so prefekti in fašistovski tajniki Primorja bili v Rimu, kjer so dobili nalog, da vsem slovanskim časnikarjem odrečejo dovoljenje za vpis v sindikat. Ker novi zakon stopi v veljavo 1. januarja 1929, so s tem dnem prenehali avtomatično izhajati vsi periodični slovenski in hrvaški listi v Italiji, kolikor ni že izšlo številko do tega datuma.

Demisija Albanske vlade

Tirana, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Na posvetovalno albanskega ministrskega sveta se je ugotovilo, da med ministri ni moglo priti do soglasnega mnenja o državnem proračunu. Zato je ministrski predsednik Kotta podal kralju demisijo vsega kabineta. Kralj je sedanjemu kabinetu poveril vodstvo poslov, dokler se ne imenuje nova vlada.

Kapitulacija Amanulaha

Afganistanski kralj Amanulah je kapituliral. Da ne izgubi prestola, je sprejel vse zahteve vstašev in tako je izšla od njega in voditeljev vstašev podpisana proklamacija, ki pomeni popoln konec vseh kraljevih reform. Med drugim je evropska noša odpravljena, vsako feministično gibanje zatrito, dekleta, ki so v tujih vzgojevališčih, so odpoklicana, žene morajo zopet pokrivati obraze, vsi reformni krogi so odpravljeni, splošna vojaška dolžnost je ukinjena, vojaki smejo biti zopet člani »družbe svetih mož«, ki je znana po svojem verskem fanatizmu, skraha: vse, kar je Amanulah s takim pompom uvedel, je sedaj odpravljeno.

Najvažnejše pa je to, da so pravice parlamenta in kralja zelo prištržene. Ustanovljen je namreč svet petdesetorice, ki mu pripadajo voditelji vstašev in najuglednejši plemiči. Ta svet ima pravico, da pregleda vse

S tem kulturnega italijanskega naroda nevrednim činom so prenehali tedaj izhajati:

»Mali list«, katol. slov. kmetoski glasilo, »Pučki prijatelj«, katoliško glasilo za hrvaški kmetoski narod v Istri,

»Istarska Rijeka«, narodno-napredno glasilo za Istro, ki so izhajali kot tedniki,

»Naš čolnec«, mesečnik katoliških prosvetnih društev,

»Naš glas«, družinska in leposlovna revija v Trstu,

čisto duhovniškostnovski mesečnik »Zbornik svečnikov sv. Pavla«,

nedolžni v krščanskem duhu pisani listi za otroke »Jaslece«,

reklamno glasilo Katoliške Tiskarne v Gorici »Staničev Vestnik«,

znani mesečnik »Ženski svet«, ki je zelo razširjen po celi Sloveniji in ni imel nikoli niti senice političnega obeležja,

»Ves«, hrvaški mesečnik za Istro, in »Gospodarski vestnik«.

Tudi že dano dovoljenje za novi verski družinski list »Sveta Gorica«, ki bi imel izhajati v Gorici, zapade.

Koliko truda najboljših kulturnih delavcev našega rodu je z enim surovim udarcem uničenega! Vlada g. Mussolinija je poptela vrednote, ki pripadajo vsemu jugoslovanskemu narodu. Lahko se reče, da je italijanska vlada šla v svoji nasilni raznarodovalni politiki napram drugorodni manjšini najdelj izmed vseh držav pred vojno in po vojni; mogoče ji je bila enaka samo carska Rusija, ki je pa vendar glavnim kulturnim glasilom in tisku drugorodcev prizanašala. Treba je pomisliti, da imenovani listi niso nikoli vsebovali ničesar, kar bi bilo bodisi po etni bodisi po duhu naperjeno proti Italiji. Revije pa so bile sploh brez vsake še tako lahke politične note. Ustavljene so samo zato, ker so pisani v slovanskem jeziku. Kakor smo točno informirani, je bil principijelni sklep, da se ustavi s 1. januarjem tega leta, storjen v Rimu že nekako pred pol leta.

Kadar bo italijanska vlada zopet storila korak za zblizanje z Jugoslavijo, se ne bo smela čuditi, če bo zapazila, da bo to njeno nečloveško postopanje napram našim skupnim kulturnim narodnim dobrinam čisto naravno vplivalo na naše razpoloženje napram njej in njenim diplomatičnim korakom.

sklepe parlamenta in predstavlja danes dejansko in formalno najvišjo oblast v deželi Afganov. Zanimivo je tudi, da pripada temu svetu tudi neki voditelj vstašev, ki se je ob proglašu nove proklamacije nahajal še v zaporu. Sedaj je prost in član sveta, ki je celo nad kraljem.

Glede Albanije ni soglasja med Grčijo in Italijo.

Atene, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Dasi uradno poročilo o dolgem razgovoru med italijanskim državnim podtajnikom Grandjem in grškim zunanjim ministrom Karapanosom ni bilo izdano, javljajo oficijelni listi, da se je med obema državnikoma doseglo v vseh točkah popolno soglasje. Grandi je izročil Karapanosu veliki krž Mavricijevega in Lazarjevega reda v znak starega prijateljstva, ko je bil Karapanos še grški poslanik v Rimu. »Himerislos Types« poroča, da sta Grandi in Karapanos razpravljala o celokupnem položaju na Balkanu. Italija se posebno zanima za grško-turško ali grško-bolgarsko pogodbo. O albanskem vprašanju pa se bodo posvetovali pozneje (1) »Ethnos« doznava, da se je tudi v razgovoru z Venizelosom še enkrat razpravljalo o vseh balkanskih vprašanjih, da sta govorila tudi o potovanju Grandija v Angoro ter da je ministrski predsednik v vseh točkah soglašal z Grandijem.

Sport

MRZLA SNEŽENA NEDELJA SPORTNIKOV

Ljubljana, 14. januarja

Včerajšnja nedelja je bila v znamenju zimskega sporta. Obenem pa jo lahko označimo tudi za mrzlo, pravzeto tipično zimsko nedeljo v najhujšem pomenu besede. Mrz namreč v Ljubljani ni dosti popustil, tudi drugod se temperatura ni bistveno spremenila. Zaradi tega so se ljubljanci držali bolj domaših peči.

Vse drugače sportniki! Ti so itak posebne vrste ljudje in jih sploh ne gre presojati po vidkih, ki so običajni za navadne zemljane. Pravi sportnik mora nedeljo preživeti pri svojem sportu, pa bilo vreme takšno ali takšno. To velja posebno za smučarje še posebej.

Včerajšnja nedelja je bila za smučarje tip-top. Smuka večinoma povsod izborna, idealna. In to je glavno. Kaj mrz!

Na raznih krajih so se večerji vršile različne zimsko-sportne prireditve, ki so vse povoljno izpadle in bile dokaj številno obiskane od navdušenih sportnikov, zlasti smučarjev, katerih število se v zadnjem času razveseljuje hitro množiti.

Sobotni vlaki so bili zopet odlično prenapolnjeni. Vsepopovod so prevladovali »dilece«. Smučarji so hiteli širom Gorenjske: o Tržič, na Jesenice, v Kranjsko goro; sploh: povsod jih je bilo dovolj.

Pač največja in najbolj obiskana zimsko-

sportna prireditev pa se je vršila večeraj na Bledu. V svesti si važnosti takšnih prireditev na Bledu zlasti za tujaki promet, je »Slovenski list« poslal na prireditev svojega poročevalca, ki o poteku te prireditve poroča na drugem mestu.

SMUSKA PRIREDITEV NA BLEDU

Bled, 13. januarja.

Agilni SK Bled, katerega zimsko sekcijo vodi navdušena sportkinja gđ. Angelca Černečeva, je danes priredil na Bledu vrlo uspešen dan smučarjev. V tem okviru se je vršila predvsem medklubška smuska tekma, ki je veljala obenem kot izbirna tekma za določitev inozemskih tekmovalcev. Dalje se je otvorila nova 60 metrska skakalnica, na mali skakalnici pa so bili izvedeni konkurenčni skoki.

Cela prireditev se je pravzaprav pričela že v soboto zvečer s »splošno redulo« v Zdraviliškem domu. V ta namen je dvorano Zdraviliškega doma preprosto toda zelo tople in posrečeno okrasila gđ. Neti Belčičeva. Zbrali so se vsi tekmovalci, ki so v najboljšem razpoloženju vztrajali do konca. Cel večer je vneto igral akademski kvartet iz Ljubljane.

V soboto zvečer se je v posebnem salonu Zdraviliškega doma objavila tudi tekmovalna proga in izžrebalo obenem vrstni red tekmovalcev.

Medklubski smuski tek je bil napovedan za danes ob 9 dopoldne. Za tekmo se je prijavilo 38 smučarjev od različnih klubov. Proga je bila dolga 18 km ter je bil start in cilj na istem mestu, pred hotelom »Triglav« na Bledu (nasproti kolodvoru). Progo sta trasirala ing. Janša od JZSS in g. Ušar od SK Bled; višina razlika proge je znašala okrog 300 metrov.

Proga sama je bila od hotela »Triglav« za blejskim gradom mimo Rečice, okoli vsi Zagorice na Kupljenik, kjer je po 5 in pol kilometrov dolgem složnem vzponu dosegla svojo najvišjo točko (780 metrov). Od kod se je proga spuščala nizdol mimo vasi Sel in Milnega ter ob jezeru v Zaki, kjer je dosegla svojo najnižjo točko (480 m), obenem pa približno polovico (10 km) svoje dolžine. Iz Zake se je proga vnapel brez železnice Jesenice—Boh. Bistrica strmo v hrib, potem pa se je vijugasto spustila do vasi Poljščice. Od kod se je proga obrnila in mimo vasi Gorje spet dosegla svoj cilj pred hotelom »Triglav«.

Startalo je 87 tekmovalcev (eden je obolei zadnje dni) in sicer je kontrola spustila na progo ob 9.05 tekmovalca s št. 1 (Plemelj, Bled). Ostali tekmovalci so startali v presledkih pol minute, ter je tako ob 9.23.30 kot zadnji zapustil start g. Jože Janša.

Okoli jezera je prvi posredil Zaki, t. j. prvo polovico proge g. Režek Boris (št. 9) od »Ilirijec« ob 10.09 (rabil točno 1 uro). Šele 4 in pol minute za prvim je švignil mimo Zake Košir Fedor (št. 2) od »Ilirijec« (rabil 1 uro 8 min.). V manjših razdaljah so potem prihajali vsi ostali v Zaki in dalje. Dr. Stanko Kmet (št. 17) je bil četrti, g. ing. Jože Janša (ki je kot št. 38 zadnji odšel iz starta) pa deseti (vozil je 51 min.).

Na cilj je prvi prišel Režek Boris (»Ilirijec«, Ljubljana) ob 10.53.32 (čas 1.44.32 za 18 km). Drugi je bil na cilju ing. Jože Janša (»Ilirijec«, Ljubljana) ob 10.58.47 (čas 1.53.17), tretji Jenko Boris (»Ilirijec«, Ljubljana) ob 11.00.29. Kmalu po tem so prišli posamezniki in v skupinah na cilj tudi ostali tekmovalci, razen onih, ki so med tekmovaljem odstopili.

Otvoritev skakalnic.

Popoldne sta se v Zaki otvorili obe novi skakalnici. Na manjši skakalnici so se vršili nato konkurenčni skoki. Teh skokov se je udeležilo 16 tekmovalcev. Vsak je izvedel po en poskusni skok in dva konkurenčna.

Od 20 dosegljivih točk jih je dosegel »Sramel Bogo«, SK Ljubljana 18.750, ter tako prvo mesto. Drugo mesto je dosegel ing. Jože Janša, »Ilirijec«, Ljubljana, s 17.100 točkami, tretje mesto pa Jakopič Albin, SK Dobje-Mojstrana, s 16.275 točkami. Prvak je kot darilo dobil srebrno dozo, drugi in tretji pa srebrno, obojema bronasto kolajno.

Poleg teh konkurenčnih skokov na mali skakalnici so se nekateri smučarji uspešno poskušali tudi na novi 60 metrski skakalnici. Zlasti g. ing. Hansen je bil splošno odobravljen; s svojimi bravurnimi skoki od 30—35 m je sprožil živahno in ponovno ploskanje vsega številnega občinstva na stadionu.

Zvečer ob 6 je bil v Zdraviliškem domu razglašen izid dopoldanskega smuskega teka na 18 km.

Tekmovalci so tekmovali v treh kategorijah. V prvi kategoriji so dosegli:

1. Ing. Joško Janša, »Ilirijec«, 1.35.17.
2. Režek Boris, »Ilirijec«, Ljubljana: 1.44.32.
3. Jenko Boris, »Ilirijec«, Ljubljana: 1.45.29.

Druga kategorija:

1. Murovec Anica, »SK Bratstvo«, Jesenice: v času 1.57.45.
2. Frank Stane, SKSZ: 2.08.10.
3. Pfohl Ivan, »SK Br.«, Jesenice: 2.07.42.

Tretja kategorija:

1. Zmar Oto, »Ilirijec«, 2.01.00.
2. Bleiweis Janko, »Ilirijec«, 2.01.26.
3. Košir Fedor, »SK Ljubljana«, 2.01.34.

Prvak prve kategorije, g. ing. Joško Janša je dobil kot priznalo nagrado srebrn pokal in zlato kolajno. Ostali tekmovalci so dobili različne kolajne.

Predsednik JZSS dr. I. Pirc je nato klubu SK Bled čestital k dobro uspehi prireditvi, ter zlasti naglašal, da je naš sport dobil v novem klubu spet močno ustanovo, ki bo k razvoju našega zimskega sporta mnogo pripomogla.

Dalje je čestital tistim, ki so dosegli prva mesta ter jim priporočal, kakor tudi ostalim, zlasti novincem, da trening še povečajo, — ker le dobro pripravljeni bomo mogli naš sport v tujini častno zastopati.

Cel prireditve na Bledu se je od JZSS udeležilo več odličnih odbornikov. Omenjamo predsednika saveza, g. dr. I. Pirc, ki je bil izvoljen tudi za predsednika tekom, načelnika tehničnega oddelka, Onidovca, dalje dr. Pavlina, ravnatelja Perhveca in g. Sircelja, načelnika smuske sekcije Ilirije.

Prireditve se je udeležil tudi odbornik JZSS kapetan Tavber, ki takšno vodi vojaški smuski tečaj v Kranjski gori.

Mladinske drsalne tekme

Današnja nedelja je bila s svojimi zimsko-sportnimi prireditvami na višku. Nad vse pričakovanje je uspešna izbirna smuska tekma na Bledu, ki je prinesla lepe, čeprav ne rekordnih rezultate, SK Ilirija je izvedla

mladinske drsalne tekme,

ki so bile vedno slabega leda prošlo nedeljo odpravljene. Ker ni bilo dosti drsalnih dni, je bila udeležba precej pičila. Tudi na tekmovalcih se je opazila precejšnja nesigurnost, ravno v sled pomankanja treninga. Naši sportni čimtelji bodo morali stremeti za tem, da dobi Ljubljana stalno drsalnišče, na katerem bo mogoče trening tudi poleti.

Rezultati mladinske drsalne tekme so ti:

Moska mladina:

1. Zorman, mestna štev. 4, doseženih točk 223 in pol;
2. Štriv, mestna štev. 5, doseženih točk 227 in pol;
3. Antolietič, mestna štev. 9, doseženih točk 202;
4. Lombar, mestna štev. 12, doseženih točk 162 in pol.

V moški konkurenci se je dogodil zanimiv slučaj. Šivje je dosegel več točk kot Zorman, pa mu je prirojeno drugo mesto vsled večje mestne številke.

Zenska mladina:

1. Negoveticeva, mestna številka 3, doseženih točk 224;
2. Urbasova, mestna štev. 6, doseženih točk 149 in pol.

TRŽIČ

SK Tržič je priredil smuski tek na 13 km dolgi progi. Prireditelj je na dosti težavni progi izbirno uspešna, kar je zažuga agilnih članov kluba. Startalo je 13 tekmovalcev, od katerih sta bila člana SK Ilirije. Vsed nepoznanja proge sta imela dosti težko nalogo. Doseženi so ti rezultati:

1. Iluhar Viktor (SK Tržič), čas 50:40;
2. Primož Avgust (SK Tržič), čas 50:41;
3. Kmetič Henrik (SK Tržič), čas 1:4:25;
4. Tina Lado (SK Ilirija), čas 1:4:50.

Dunaj: Rapid:Hertha 2:1 (1:0). — Hakoah: Wacker 2:2 (1:0). — WAC:BAC 0:0. — Hockey: tekma med Dunajskim drsalnim klubom in Budimpeštanskim drsalnim klubom je končala z zmago Dunajčanov z 2:1.

Predpust je tu

Hej! Predpust je tu! Dekleta trepetajo v pričakovanju, kako bo v soboto. Z zavistjo poslušajo uničujoče vesti, da so toaletne njihovi prijatelji še lepše od njihovih. Vadijo pred atenskim zrcalom gibe najnovejših plesov in nestrpno pričakujejo soboto ali nedelje, ko se vrši v »Unionu« ali »Kazini« veliki elitni ples. Mladenci pregledujejo svoje smokinge in hlače, če ni že kje počil šiv ali zmanjkal gumb, ter računajo, ali njihova listnica še premore za vstopnino, malinovce in nagelje na plesu. Za redke petične fantje to seveda ne velja. Predpust je tu v polnem razmahu in ne da se nič pomagati, čeprav se očetje še tako jeze in matere še tako svaro »lahkomiselno« mladino.

V soboto je v Ljubljani veseli predpust na širih mestih zahteval svoj obolus. V »Unionu« se je zbrala elitna družba. Bili so tam navdušeni branitelji in stražarji Jadrana in Primorja. Dame in celo nekateri gospodje so prišli na ples »Jadranske straže« v slovenskih narodnih nošah. Več jih je bilo seveda v plesnih toaletah, gospodje pa v smokingih in frakih. Prijatelji »Jadranske straže« so potem s ponosom zatrjevali, da še dolgo ne bo na kakem ljubljanskem plesu toliko elite skupaj, kot jo je bilo v soboto v »Unionu«. Bomo še videli!

Obrotniki so se zabavali ob zvokih veselih akordov v Kazini. Bilo je prijetno in še celo političnih debat ni bilo. Dekleta pa, kakor povsod na vsakem plesu, res dražestna. Domače in vendar prav izbrano so se zabavali mestni delavci v Mestnem domu. Poročevalci, ki je takal od dvorane do dvorane in se povsod nekoliko zadržal, je samo še poškilil v Ljudski dom, kjer so plesali krojači, modistinje in šivilje. S tem seveda še ni rečeno, da ni bilo tam še drugih, ki nimajo s šivankami prav nič opravili. Po pripovedovanju vseh, ki so bili tam, pa je bilo v Ljudskem domu prav zelo prijetno.

Takole okrog štirih (kaj mora vse novinar prenesti!), ko so blagajniki že preštevali denar, je prišla v Mestni in Ljudski dom prečesljiva novica: »Kar je gasilec, brž v Mestni dom! Na Fužinah gorijo! Zdravilo se se že nekoliko trudne glave in kmalu nato je skozi meglo in jutranji mraz donel zvok gasilske trombe: »Trara! Na Fužinah gorijo! Ostali pa so se odpravili trudni domov in sedaj najbrže razvedno pričakujejo, kaj bo poročal »Slovenski list« o sobotnem predpusnem veselju in o požaru v Fužinah.

SMRTNA NESREČA NA ŽELEZNIŠKI PROGI PRI VEVČAH.

Na železniški progi od Ljubljane do Vevč se je v soboto pozno zvečer pripetila nesreča, ki je po svojih okoliščinah grozna in pretresljiva. Ko je progovni nadzornik pregledoval progo, je našel med prvo in drugo železnico, že blizu Studence truplo neznanega moškega, ki je ležalo grozno razmazarjeno na železniški progi. Brž je alarmiral druge železniške uslužbence in orožnike v Vevčah. Okrog dozvednega mrliča se je zbralo mnogo ljudi. Ko so ga dvignili, sta od njega odpadla leva roka in noga. Tudi na glavi je imel neznane hude poškodbe. Vsi so bili prepričani, da je ranjenec res mrtel in niso obvestili rešilne postaje. Prišli so še nekateri delavci, ki so v mlavcu spoznali 35-letnega Ivana Lukca, delavca kemične tovarne, doma od Device Marije v Polju in stanujočega v Spodnjem Kašlju. Ko je Lukac že skoro dve uri ležal tam, kamor so ga prenesli s proge, je v grozo vseh prisotnih naskakoval oživel, dasi ni prišel k zavesti. Nenadoma se je njegovo truplo zganelo in pričelo dajati znake življenja od sebe. Še bolj so bili presenečeni tisti, ki so se odhiti v Vevče — narocat krsio za Lukca. Orožniki so brž telefonirali po rešilni avto v Ljubljano. Ta je okrog 10. zvečer prejel smrtno razvedeno Lukca v ljubljansko bolnišnico. Kljub takojšnji zdravniški pomoči pa je Lukac večer jutraj podlegel hudim poškodbam. Kakor je splošno mnenje, je Lukac odhajal s dela v Mestni domov v Spodnji Kašelj in je okrog 7 zvečer prekoratil železniško progo pri Studencu, ravno v onem trenutku, ko je prihajal osebni vlak iz Ljubljane. Sicer vedno tresti Lukca, je najbrže v soboto zvilil nekoliko alkohola in v megli najbrže ni opazil bližnjega se vlaka. Ta ga je povozil do smrti. Lukac je bil dober delavec, vedno marljiv in varčen. Oženjen ni bil in je živel pri starših v Spodnjem Kašlju.

„Mraz, ko v Sibiriji“

Tako je te dni marsikdo vzkliznil, ko je hitel skrbno zaviti na delo. In v resnici je bilo hudo in okoli ušes je brilo, da je vse po mestu le hitelo in da je čisto izginil oni slavni »otok gimpelnov« pred pošto. Tudi najbolj zgovorne ženske se niso več ustavljale po vogalih ulic in zapirale trotarje, temveč rajši ostale doma in zdihovali pri dobro zakurjeni peči o sibirski zimi.

Pa sibirskega mraza še dolgo nismo doživeli, ker je sibirski zima vse hujša. Tako mraz, kakor v soboto, je v srednji in vzhodni Sibiriji, zlasti ob velikem in romantično lepem Bajkalskem jezeru že oktobra in novembra. Tedaj kaže toplomer (mimogrede povedano zelo pameten izraz za sibirski mraz) okoli 20 stopinj pod ničlo in sicer Reaumurja. V Sibiriji namreč merijo temperaturo le po Reaumurju, ker bi menda drugače bile številke le prevelike. Oktobra meseca je torej v Sibiriji mraz že zelo prijeten, a prijetnost še povečuje prijeten veter, ki gre skozi kosti. Šele ko je temperatura padla pod 25 stopinj Celzija pod ničlo, preneha tudi veter in označje je mirno, podnebje pa jasno.

Nato pada temperatura vedno bolj in ob božiču ter ves januar doseže svoj višek. Po ves mesec ne gre temperatura čez 50 stopinj Celzija pod ničlo, dostikrat pa tudi še nižje in ob sibirski železnici so bile zlasti ob hudih zimah opazovane tudi nižje številke, do —50 stopinj Celzija. V severnejših krajih pa je mraz še večji in v Verhojansk padne temperatura tudi pod —70 stopinj Celzija. Verhojansk velja sploh kot najbolj mrzli kraj Sibirije, kjer še žive ljudje. Mesto je zelo majhno in žive tu večinoma le lovci ter ljudje, ki jih je urad zanesel v te kraje.

Čeprav pa je v Sibiriji mraz tako silen, pa se vendar živi tu prijetno in udobno. Ljudje so predvsem dobro oblečeni. Vsak Sibirjec, berač ali bogataš, ima svoje volenke (škornje iz klobovčevine), kožuh, bašlik (svojevrsna rula, ki se zaveže okoli vratu) papaho (kučmo) in pas. Naj bo kožuh od te ali one živali, vsak je izvrsten, ker imajo vse sirske živali zelo gost kožuh. Posebno cenjeni so kožuhi od sirske modre lisice in vidre, ki so pa tako dragi, da jih nosijo samo največji bogataši na svetu. Kožuh iz kož te živali je tako drag, da pomeni celo premoženje.

Drugo obrambno sredstvo Sibirca proti mrazu so sirske (in sploh ruske) peči. Imajo velikanski obseg in se kurijo samo z drvmi. Sezidane so brezhibno in dva tepla železna naklopa skrbita, da ne uhaja toplota. Kadar je sirska peč dobro zakurjena, drži toploto dva do tri dni. Da je peč res ogreta, treba v začetku mnogo kuriti, kasneje pa zadostuje

Mariborska nedelja

Uspele prireditve — Premiera Ibsenove »Divje race« — Mariborska mestna uprava ostane — Nobene aretacije — Požar — Mraz popusti

Prireditelji raznih zabavnih večerov, ki so se vršili v noči od sobote na nedeljo, so imeli toplotno srečo. Naši vrli policijski nameščenci mariborske oblasti so imeli pod pokroviteljstvom polic. nadsvetnika Kerševana svojo tradicionalno prireditev v veliki unionski dvorani, ki je uspeła preko pričakovanja lepo. Veliko unionsko dvorano so napolnili odlični gostje ter zastopniki vseh slojev in stanov. Opazili smo med drugim dvornega svetnika dr. Leona Stareta, ki se je udeležil prireditve kot zastopnik velikega župana, mestnega pooveljnika generala Dimitrija Spasiča, mestnega župana dr. Juvana, bivšega narodnega poslanca Fr. Žebota in druge odlične predstavnike raznih korporacij.

V narodnem gledališču pa so predvajali Ibsenovo »Divjo raco« — premiero. Tudi naše sicer neobogljeno gledališče je imelo srečo. Občinstvo je domala čisto napolnilo Talijski hram.

Ravnatoko je tudi uspel zabavni večer, ki ga je priredil ISSK Maribor v dvorani Združeno gospodarske banke.

Sicer pa je te dni absorbirala pozornost Mariborčanov predvsem vest, da se bodo razlike vendarle izplačale in da govorice, ki so se v soboto zvečer razširile po Mariboru, da je veliki župan vzpostavil mestno upravo mari-

borsko v prejšnji ter neokrnjeni sestavi.

Nedeljska nezgodna kronika beleži samo par lažjih slučajev; v policijski torbi pa je zavezala popolna suša. V noči od sobote na nedeljo ni namreč noben grešni zemljan mariborski prestopil praga staroslovnega hotela »Grafi.« V analih mariborske policije gotovo senzacija.

Na Zrinjskega trgu 9 pa se je zanetil požar. Na lice mesta je prihitela mariborska požarna bramba, ki je ugotovila, da je v stanovanju neke stranke v prvem nadstropju radi zagretosti dimo-oda v bližnji peči že delj časa tlela greda. Gasilci so takoj stopili v akcijo, odstranili pač ter preprečili vsako večjo revarnost.

Sicer pa je zaznamovati v nedeljskem vremenu močan preokret v primeri s sibirskim mrazom pretečenega tedna. Toplomer se je znatno dvignil in segel okoli poldneva celo preko ničle, potegnil je jug. Skoraj spomladansko vreme je Mariborčane, ki so se zadnje dni tiščali doma pri topli peči, privabilo na ulice ter je bilo danes uhično vrvenje in življenje zelo živahno in visokofrekvenčno. Popoldne so posamezne družine v docela spomladanskem žargonu pohitele že v bližnjo mariborsko okolico, predvsem proti Kaminci, Lajterspergu in Kamnici.

menske napovedi pa trdijo, da kmalu zopet nastopi hud mraz.

Zares svinjska afera.

Paris, 13. jan. (Tel. Slov. Listu.) Pred kazenskim sodiščem v Parizu se zagovarja neki slepar Gittasse, ki se je ravno tako, kakor gospa Hanau, imenoval predsednika in sicer neke velike družbe z imenom »Francoska prašičereja«. Kakor družba gospe Hanau, je tudi on imel razkošne pisarne na enem največjih pariških bulvarov in posloval z občinstvom pod devizo: »Kupujte manj delnic, ki so samo papir, rajši kupujte prašiče, ki dajejo vsaj mesec! Vsak delničar je za 500 francov lahko kupil prašiča, ki je bil samo njegova last, je imel posebno številko in so ga pitali v hlevih podjetja, dokler ni bil zaklan. Mnogi delničarji so zelo zaupali podjetju, češ da so prasiči nekaj realnega, dočim se pri delnicah danes nikdar ne ve, kaj je z njimi. Nič ne pa ni vedel, da je bilo v hlevih le malo prašičev. Končno je sleparija prišla na dan. Vloženih je bilo nad 500 tožb lahkovernih upnikov, ki zahtevajo vrnitev 13 milijonov francov. Gittasse je ob splošnem smehu izjavil sodniku, da je popolen gentleman in da bo sodna razprava dokazala njegovo dobro vero.

Pariška afera

Paris, 13. jan. (Tel. Slov. Listu.) Zagonetka, kako je izginil milijon, ki ga je gospa Hanau nakazala »Journalu«, bo imela sedaj še posledico na sodišču. Urednik »Journala« Vidal, ki je vodil razgovore z agentom Aymardom, je tožil komunističnega poslanca Vaillant-Couturiera in list »Humanité« radi razžaljenja časti in na plačilo odškodnine 200.000 francov. Couturier je v zadnjem času skoro vsak dan v »Maklu«, ki jih je pisal o škandalu »Gazette du France«, naglašal dvomljivo vlogo »Journala« v tej zvezi.

Bukarešt, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Pariška afera »Gazette du France« ima posledice tudi v Bukarešti. Znani bukreški velicindustrialci Ant. Rosnovanu je dal pariškemu agentu Amardu naročilo, nakupiti ranj francoske vrednostne papirje za 5.000.000 lejev in mu poslati v to svrhu predjem 1.000.000 lejev. Ko je Rosnovanu ta predjem poslat, mu je Amard sporočil, da je ta milijon zgubljen in zahteval od njega še 300.000 lejev.

Novosadska vremenska napoved: Oblačno. Mrzli vetrovi zapadne in severozapadne smeri. Ponekod sneg.

Ljubljanska kronika

Ljubljanska kriminalna kronika je bila večer dokaj suhoparna. Policija je aretirala nekoga moškega, ki so ga zasačili na kolodvoru, ko je hotel vstopiti v železniški vagon. Dalje je bil aretiran 1 berač, 1 prostitutka, ena oseba radi javnega nasilja in dve radi oviranja stražnika pri aretaciji. Prijavljene so štiri manjše tatvine, en p. sji p. pad, ena manjša avtomobilska nezgoda, dva slušaja nedostojnega vedenja, štirje prestopniki zoper trgovski pravilnik ter dva cestnopolicijska prestopka.

POŽAR V FUŽINSKEM GRADU.

Ljubljanski gasilci imajo te dni polne roke dela. Povod kurijo ljudje peči in rado se pripeti, da se poleg peči vname se lesen stena in vžane ogorji v hval. V soboto popoldne so morali gasilci gasiti kar na treh krajih v Ljubljani, o čemer je poročal že včerajški »Slovenec«. V nedeljo so pa morali že na vse zgodaj na delo. Ob 4.30 jutraj so bili ljubljanski gasilci obveščeni, da je skočil redni gnilo v Fužine in prišlo takoj gasiti. Za prvo petelin na stroho gršine v Fužinah. Brž se je odpravilo deset poklicnih gasilcev z motorno brizgalo so si pomagali z vodo iz rezervarja v kopalnici med tem pa so nekateri gasilci razbili debel led na ribniku pri graščini nekar so šele mogli pognati ogenj. Požar je nastal radi kratkega stika na stopnu v kopalnici. Zgorel je strop v kopalnici in del strehe nad njo. Kako šibko uro za poklicnimi gasilci so pršli ljubljanski prostovoljni gasilci s svojo novo brizgalo, ki pa ni stopila v akcijo, ker je bil ogenj že pogorel. Stržko na pogorišču so potem prevzeli gasilci iz Vevč in Kašlja, ki so tudi pršli gasiti. Lastnik graščine g. Baumgarten ima več deset tisoč dinarjev škode.

NESREČA OTROKA PRI SANKANJU

Štiriletni Ivanček, se je včeraj pri sankanju na rožniškem hribu hudo ponesrečil. Sankal se je s svojo sestrico po večji vzpetini na Rožniku. Pri tem sta se oba zalezla s sankami v drevo. Sanki so se zlomile, Ivanček pa si je zlomil levo nogo in se hujše poškodoval še po obrazu. Sestrici se ni pripetilo nič hudega. Ponesrečenega otroka so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico.

Pravoslavno novo leto

Belgrad, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Danes je belgrajsko prebivalstvo drugič pričakovalo novo leto. Jutri se bo praznovalo pravoslavno novo leto. V uradih se bo delalo le dve uri.

»Slovenski list« vsem cenjenim bralkam in bralcem pravoslavne vere k njihovem prazniku novega leta najtopleje čestita in želi v letu 1929. vso srečo.

Trije požari v Osijeku

Osijek, 13. jan. (Tel. »Slov. listu.«) V mestu je nočjo trikrat izbruhnil požar. Najpreje je gorelo v nekem zabavišču, kjer je zgorel strop. Potem je gorelo na stanovanju bančnega uradnika Streitenbergerja v Krstovi ulici. In končno še v Kapucinski ulici, kjer se je vnela neka hiša.

Patentne divane,

spalne fotole, otomane, modrece v različnih vzorcih, kupite najcenejše pri tapetniku FRAJ JAGEN, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 29.



Včeraj ob petih jutraj je na Dunaju nenadoma preminul naš dragi sin in brat

Joško Čeč

gojenec višje hotelske šole na Dunaju.

Čas in kraj pogreba naznanimo kasneje.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 13. jan. 1929.

Žalujoči starši in sestra.

par polen vsak dan in peč je vedno gorka.

Mnogo lažje prenaša mraz Sibirce tudi vsled tega, ker so skoraj vse hiše lesene. Šele v Rusiji se prav spozna, kaka prijetnost so lesene hiše. Pozimi prijetno tople, poleti hladne in vrhu tega naredo lesene stene tako prijeten občutek, da se v leseni hiši šele počuti človek prav doma. Stene hiš so iz samih debelih hlodov, ki so tesno stisnjeni drug na drugega. Takih žalostnih barak, kakor smo jih videli med vojno in ki so bile vlažne ter brez odpora močnemu vetru, v Rusiji ni. Kdor je le enkrat živel v leseni ruski hiši, se mora samo čuditi, da se drugi narodi tako zelo boje lesenih hiš, ki so vendar najudobnejše bivališče za človeka, kar jih sploh je. Cisto napačna je misel, da bi lesene hiše pomenile posebno nevarnost ognja. V ruskih mestih le redkokdaj gori in treba je ogenj naravnost podtakniti, da zagori lesena hiša. Velike palače in vojašnice so zgrajene iz opeke in ker so stene zelo široke, je tudi v njih bivanje prijetno. Betonske stavbe pa za Sibirijo niso in zato jih tudi ni videti.

Čeprav je mraz v Sibiriji silen, pa je tudi pozimi potovanje po Sibiriji prijetno. Kdor hoče prav spoznati udobnost vožnje po železnici, ta jo spozna le v Sibiriji. Široki in veliki vagoni, ki imajo samo spalne prostore, celo v četrem razredu. Na obeh krajih vagona po ena peč, ki je kar žareča, tako kurijo potniki

in sprevodniki. Na oknih dvojne žipe, na vsaki postaji pa vsakomur brezplačno na razpolago vrela voda, da vsak lahko zavžije ob vsakem času čaj. In tako divja vlak po nepregledni sibirski ravnini dan in noč ali pa ob romantičnem Bajkalskem jezeru ali čez visoko gorovje ob mandžurski meji, ljudje pa kramlajo v vlaku in pijejo svoj čaj ter se goste imenitnimi sibirskimi pečnimi gosmi.

Največja prednost velikega sirskega mraza pa je, da pomori skoraj vse bakterije. Nahoda in raznih prehladov ni in Sibirci so najbolj zdravi ljudje na svetu. Tu v Sibiriji človek samo zmrzne, če je nepreviden, toda prehlada ne dobi. Zmrznejo pa po večini ljudje le, če pogledajo preveč v črno in v veseljem navdušenju pozabijo, da se je treba v sibirskem mrazu dobro obleči.

Tudi s sibirskim mrazom je tako, ko z vsemi drugimi stvarmi. Poleg težav ima tudi svoje prijetne strani in zlasti v prejšnjih časih se je v Sibiriji živelo tako udobno, kakor le v malokateri drugi deželi. Zakaj bogata, silno bogata je Sibirija in ljudje so živeli tu v takem blagostanju, o kakršnem mnogi naši ljudje niso mogli niti sanjati.

Vseeno pa tudi mi nimamo nič proti temu, če se pri nas »sibirski« mraz neha, ker ta spada peč le v — Sibirijo.

Osrednja vinarska zadruga

priporoča svojo **vinsko klet**

v Spodnji Šiški, Celovška cesta štev. 81, bivša Juvančičeva klet nasproti gostilne pri Zvezdi

Dialog o človečnosti.

A: »Sluga ponižen! Prosim za majhno miloščino!«

B: »Socialne razmere res niso še popolne. Grozna je ugotovitev, da konsolidacija gospodarstva in politike ni mogla zadržati propadanja neopornih eksistenc. Čeprav kulturni razvoj...«

A: »Oprostite prosim! Že tri dni nisem jedel.«

B: »Akt najbolj primitivne humanitete bi bil, postavite v ospredje vseh javnih, dnevnih problemov to strašno nasprotje med revščino in blagostanjem. Že Mirabeau je rekel...«

A: »Če vas smem prositi...«

B: »Pravo, država in religija temelje končno le na osnovnem principu enakopravnosti vseh. S pretresljivostjo moremo konstatirati, da to pomanjkanje uvidevnosti...«

A: »Ostane mi samo še ena pot...«

B: »Kvišku glavo! Devetindevetdeset odstotkov človeštva predstavlja komparzerijo na

odru življenja in le v tolažbo je, da so tudi ti aktivno in z delom udeleženi v tem kratkem roku bivanja pri veliki nalogi ustvarjanja.«

(Dočim se B. skromno in hitro umakne, da uide vsem izrazom hvalečnosti, se je A. počasi pa gotovo preselil na drugi svet.)

Otto Roeld.

Anekdote

Filmska diva Mary Pickford pripoveduje:

»Zgodnico, na katero najraje mislim, sem doživela v neki črnski cerkvi, v kateri je črnski pastor razlagal, da skrbi Bog za vse svoje otroke in jim daje vse, kar jim manjka. Pastorjeve besede so globoko ganile nekega črnca, ki je sedel v prvi vrsti, ni pa bil še spreobrnjen h krščanstvu. Ta črnc pa je nujno potreboval petdeset dolarjev, da bi plačal svoj dolg. Brž je napisal pismo in ga polčil v puščico za darove: »Ljubi Bog. Petdeset dolarjev mi manjka. Ti veš, da jih moram imeti in pastor je dejal, da daješ svojim otrokom, kar po-

trebujejo. Daj mi teh petdeset dolarjev.« Pastor se je prisrčno smejal, ko je čital te vrste in je po kratkem prevdarjanju sklenil, da priredi zbirko in s tem pridobi moža za dobro stvar. Nabral pa je le 42 dolarjev. Te je dal v koverto in jih naslednjega dne izročil črncu. Toda kakšen obraz je napravil pastor, ko je po naslednji službi božji našel v pušici zopet pismo od istega črnca: »Ljubi Bog. Če mi še kdaj pošlješ denar, prosim te, ne pošlji mi ga po pastoru. Zadnjič je manjkalo osem dolarjev.«

Predsednik Zedinjenih držav Herbert Hoover pripoveduje: »Najboljše šalo sem doživel med svetovno vojno. Tedaj sem se moral večkrat voziti iz Holandske v London po službenih opravkih. Parniki so bili seveda vedno v nevarnosti, da nalete na kako plavajočo mino in zlete v zrak, kar se je tudi pogosto pripetilo. Vendar pa sem v obeh dveh letih, ko sem v večni nevarnosti potoval po morju, vedno ušel vsem nesrečam. Parniki so vozili cel dan in sem moral iti že večer pred odhodom na krov. Na parniku sem vedno zajtrkoval, ko-

sil in večerjal, plačilnemu natakarku pa sem navadno plačeval vse skupaj šele ob koncu vožnje. Pri eni mojih zadnjih voženj, ko sem se že dve leti vozil sem in tja, sem naročil natakarku pri zajtrku, naj si obdrži račun v spominu, da bom vse skupaj plačal koncem vožnje. Nekaj časa je prestopical v zadregi, končno pa le izjcljal: »Ze prav, toda, toda, vsak čas lahko naletimo na mino in zato imamo naročilo, kasirati vse račune takoj po jedi.« Morda se komu ta zgodba ne bo zdela smešna, toda čim večkrat pomislim nanjo, tem bolj se moram smejati.«

Berlinska »Weltbühne« pripoveduje o naslednjem, za prebrisanost sedanjih ruskih trgovcev, takozv. »nepmanov« značilnem slučaju: Ko so iskali Nobila in njegove tovariše, se je reševalne akcije udeležila tudi ruska vlada z vsemi silami. Na razpolago je dala brezplačno tudi vse svoje radio-oddajne postaje. Še istega dne, ko so časopisi poročali, da so brezplačni vsi telegrami po radiju, nanašajoči se na Nobila, je oddal neki moskovski »nepman« na svojega trgovskega tovariša v Kijevu tole brzojavko: »Iščite Nobila, če ga ne najdete, pošljite osem vagonov ješprenja.«

Vabilo na OBČNI ZBOR

Osrednje vinarske zadruge za Jugoslavijo
v Ljubljani r. z. z. o. z.

ki se bo vršil

dne 30. januarja 1929 ob 18. uri v zadružni pisarni,
Kongresni trg št. 2

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1928.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti (§ 17 pravil) se vrši isti pol ure kasneje
pri vsaki udeležbi.

Načelstvo.

Mesečna soba
opremljena, takoj za od-
dati, v vili pri artilerijski
vojašnici. Naslov v upravi.

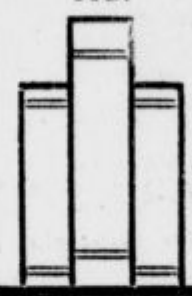
Akviziterje

agilne in dobro vpeljane
pri raznih podjetjih in tr-
govinah, iščemo v mestu
in po deželi proti visoki
proviziji. — Ponudbe na
up-avo lista pod »Takoj..

Prikrojevalni tečaj

za pletilje, krojače, šivilje, nešivilje. Poduk tudi za moško, damsko perilo. Učenci, kateri ne morejo osebno k poduku, istega lahko izvršijo doma potom učnih zvezkov. Damam, ki ne morejo v tečaj, pouk v poljubnih urah. Pričetek 14. t. m. Brezplačna rekomandacija služb. Izdelava krojev. Zasebno krojno učilišče in modni salon: Ljubljana, Stari trg 19. - Revnejšim ceneje.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKY - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.



NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Podpira te »Slov. stražo«



Potrjim sreem naznanjamo vsem
sodnikom, prijateljem in znancem pre-
tuzno vest, da je naš preljubljeni so-
prog in oče gospod

Cvetko Mejač

organizist

dne 12. januarja t. l. ob 21 v 64. letu
svoje dobe, po mukopolnem trpljenju,
previden s sv. zakramenti miru v Go-
spodu zaspal.

Pogreb se vrši 15. t. m. ob 13 izpred
hiše žalosti, Mengeš 26, do farne cerkve
v Mengešu ter se od tod prepelje ostanke
nepozabnega na pokopališče v Komen-
do, kjer se jih polži po 15 uri v rod-
binski grob k večnemu počitku.

Mengeš, 13. januarja 1929.

Globočo žalujoča soproga,
hčere in sinovi.

Kako gospodarite najbolje?

Kako se zaščitite najuspešneje?

Ce ste član in obenem odjemalec pri

I. delavskem konzumnem društvu v Ljubljani r. z. z. o. z.

ki ima danes preko 10.000 rednih članov in 29 prodajalen po vsej Sloveniji Zadruga ima do danes sledeče oddelke: špecerijski, kolonialni, manu-aktorni in galanterijski in je vsled tega v stanu ugouiti vsem željam in potrebam svojih članov.

Pisarna: Kongresni trg šte. 2.

Kako si prihranite vsako leto

3% svojih izdatkov?

Ustanovljena leta 1895

Telefon št. 2255, 2855

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

»Bila je krogla iz puške.«

»Pred tremi dnevi, praviš?«

»Da.«

»V katerem kraju?«

»Blizu Ernée. Moj mož je padel. To je vsa povest.«

»In kaj zdaj počenjaš?«

»Nosim s seboj svoje otroke.«

»Pa kam jih neseš?«

»Naprej.«

»Kje spiš?«

»Na tleh.«

»Od česa živiš?«

»Od ničesar.«

Narednik je napravil vojaški obraz, pri čemer se brki potegnjejo do konca nosu.

»Od ničesar?«

»Od robidnic, malin in borovnic, če katere še od lanskega leta kje visijo, pa od brusnic in praprotnega semena.«

»To je res toliko kot nič.«

Najstarejši deček je dejal, kakor da je razumel:

»Lačen sem.«

Narednik je privlekel iz torbe kos komisa in ga pomohl ženi. Ta ga je prelomila v dva kosa in dala vsakemu otroku po enega. Otroka sta se lakomno spravila nanj.

»Zase pa ni nič obdržala,« je zagodrnjal narednik.

»Morebiti se ji ne ljubi,« je dejal neki vojak.

»Ne; zato, ker je mati,« je odvrnil narednik.

Dečka sta nehala opletati kruh.

»Žejen sem,« je dejal prvi.

»Žejen,« je ponovil drugi.

»V tem prokletem gozdu ni nobene vode,« je dejal narednik.

Marketenderica je vzela bakreno posodico, ki

je visela poleg zvončka na njenem pasu, odvila pipo na sodčku, ki ga je imela opasanega preko ramen, zljila par kapelj v posodico in dala otrokom piti.

Starši je pil, pa se nakremžil, manjši pa je izpljunil.

»To je vendar nekaj boljšega,« je rekla marketenderica.

»Ali je hud?« je vprašal narednik.

»Seveda; prvovrsten. Pa to so pač kmetje.« In je kozarec obrisala.

Narednik je začel iznova.

»Ti boš torej utekla.«

»Saj moram.«

»Kar naprej, na slepo srečo?«

»Najprej tečem, kar me neso noge, potem ho-dim, končno pa se kam zgrudim.«

»Uboga žena!« je menila marketenderica.

»Ljudje se vojskujejo,« je zajecjlala ženska. Po-vsod samo streljanje. Jaz ne vem, čemu se tako po-bijajo. Ubili so mi moža, drugega ne vem nič.

Narednik je udaril s kopitom v tla, da je zazve-nelo, in zavpil:

»Hudič vzemi to vojsko;«

Žena pa je nadaljevala:

»Preteklo noč smo spali v duplji.«

»Vsi štirje?«

»Vsi.«

»In ste spali?«

»Spali.«

»To se pravi stoji,« je dejal narednik.

In obrnil se je k vojakom:

»Tovariši, ali ste slišali?«

»Spati v dupljo drevesa, kamor se človek komaj zmuzne! Oni so pa spali v štirih!« je vzklikala mar-ketenderica.

»In če otroci jočejo,« je dejal narednik, »se mora pač mimoidoči prestrašiti, kadar gre mimo in naenkrat sliši, kako drevo kriči: »Ata! Mama!«

»K sreči imamo poletje,« je vzdihnila ženska.

Toko udano je strmela v tla, začudena nad dogodki, ki so se okoli nje vršili. Melče se stali

vojaki, opazujoč to gorje: Vdovo, tri sirote, begunstvo, osamljenost, vojsko, ki je gremela okoli njih, lakoto in žejo, domovanje pod milim nebom.

Narednik je stopil k ženi in pogledal sesajočega otroka. Mali se je odtrgal od prsi, počasi obrnil glavo in z lepimi, plavimi očmi pogledal strašni obraz, ki se je divje in kosmato nagnil nanj; potem se je nasmejla. Narednik se je vzravnal: debela solza mu je polzela preko lica in obvisela na koncu brk kakor biser. S povzdignjenim glasom je rekel:

»Tovariši, iz vsega zaključujem, da je bataljon dobil sina. Ali ste soglasni? Mi bomo te otroke adoptirali.«

»Živela republika!« so zaorili grenadirji.

»Velja!« je dejal narednik. In razprostrl je roki nad materjo in otročiči:

»To so otroci bataljona Rdeča kapa,« je slo-vesno proglasil...

Marketenderica je veselo poskočila. »Tri glave pod eno kapo,« je vzkliknila. Potem pa je zaihtela, burno objela ubogo vdovo in rekla:

»Kako ta otrok že navihano gleda!«

»Živela republika!« so ponovili vojaki.

In narednik je dejal ženi: »Hajd z nami, me-ščanka!«

Korveta »Claymore«.

Spomladi l. 1793., ko se je v Franciji, ki je bila od vseh strani napadena, vršila pretresljiva žaloigra padca Žirondistov, se je okoli otočja v Rokavskem zalivu godilo sledeče:

Iz male, zapuščene luke Bonneniut na Jerseyu je zvečer 1. junija, nekako eno uro pred solnčnim zatonom odplula korveta. Bilo je megleno vreme, ki je za taka podjetja kot nalašč. Ladja je imela francosko posadko, je pa pripadala angleški flotili, ki je bila kakor straža stacionirana na vzhodnem rtu otoka. Poveljeval ji je knez La Tour-d'Auvergne iz rodbine Bouillon, ki je bil v angleški službi in korveta je bila odposlana na njegovo povelje, da izvrši posebno nujno nalogo.



»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Marj, HANNA LUTSKO-STRŠKA povest. Din 22. vez. Lin 30. — 25. zvezek: Haggard, H. CESARJA MONTESQUE. Din 32. vez. Lin 42. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN Njegovo BURKASTO ZVLJENJE. Din 14. vez. Din 22. — 27. zvezek: Pregeš, OTROCI SOLNCA. Din 24. vez. Din 32. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28. Din 40.

